

ZGODOVINA- 7.razred / Grki / vprašanja za ustno ocenjevanje

-**Kaj veš o Grčiji kot deželi?** Kako so se imenovala grška plemena, kdaj in kje se naselijo? Kako Grki imenujejo sebe in svojo deželo?

-**Kaj veš o kretski-minojski kulturi?** Kateri dve legendi sta vezani nanjo? O čem govorita legendi? Zakaj je kasneje prevladala mikenska kultura? Po čem so znani Mikenci? Kateri junaški pesnitvi-epa govorita o Mikencih in Trojancih? Kdo ju je spesnil?

-**Kaj vse je povezovalo med seboj Grke?** Kaj veš o verovanju Grkov in grških bogovih? Naštej in označi jih. Kaj veš o grških olimpijskih igrah (prve igre, prizorišče, začetek iger, trajanje, tekmovalci, gledalci, stadion, hipodrom, pentatlon)? Kakšen pomen so imele za Grke OI? Primerjaj starogrške OI in OI moderne dobe.

-**Kaj je polis?** Zakaj se je v Grčiji ne razvije velika enotna država? Naštej glavne polise. V katerem stoletju se okrepijo? Opiši zgradbo polisov in sestavo družbe. Primerjaj polisa Atene in Šparta - kje nastaneta, katero pleme ju ustanovi, vodenje države, družbo in njuno gospodarsko usmerjenost.

-**Kaj je grška kolonizacija?** Kaj je kolonija? Zakaj so se Grki izseljevali? Opiši kako je potekala kolonizacija. Kje so Grki ustanavljali kolonije? Kakšna je bila povezanost kolonij z matično Grčijo? Opiši posledice grške kolonizacije.

-Zakaj je prišlo v 5. stol. pr.Kr. do **grško-perzijskih vojn**? Kdo je vojne podrobneje opisal? Naštej in opiši pohode Perzijcev nad Grke. Kako se končajo grško-perzijske vojne?

-Zakaj imenujemo čas po vojnah s Perzijo **zlata doba Aten**? Katera področja doživljajo velik razvoj? Kaj je atiška pomorska zveza? Označi ureditev Aten v zlati dobi. Kdo je bil Periklej? Kaj je črepinjska sodba? Opiši vzrok, potek in posledice peloponeških vojn.

-**Kdo sta bila Filip Makedonski in Aleksander Makedonski?** Kaj Filipu II Makedonskemu omogoči združitev celotnega grškega sveta? Kaj je falanga? Opiši življenje, osvajanja ter svetovno državo Aleksandra Makedonskega. Kaj je imperij? Kaj je helenizem?

-Opiši **grško hišo, oblačila in prehrano Grkov**. Opiši **grško družino** (vloga in položaj moškega in ženske, razvedrilo Grkov) **vzgojo in šolanje otrok**. Kaj je bila gimnazija? Kdo je bila hetera?

-**Katera področja znanosti in umetnosti so razvijali Grki?** Kdo so bili Pitagora, Arhimed, Hipokrat, Eratosten, Herodot, Sokrat, Platon in Aristotel? Kdo sta bila Fidija in Miron? Katere vrste grških stebrov poznaš? Kaj veš o grškem gledališču? Kje so bili templji posvečeni Ateni, Zevsu, Apolonu?

Pripravljaj se ob zvezku, učbeniku in DZ! Želim ti veliko uspeha pri utrjevanju!

POJMI

LABIRINT- prebivališče Minotavra v palači v Knosos-u na Kreti, ki nima izhoda;

MINOTAVER-pošast z bikovo glavo, ki žre otroke (talce) kar je prisposoda igre z bikom;

KNOSOS-glavno mesto Krete, kjer se nahaja kraljeva palača;

EP- junaška pripovedna pesnitev;

HIPODROM-prizorišče konjskih dirk z vozovi pri Grkih;

STADION- prizorišče športnih tekmovanj pri Grkih;

AKROPOLA- grič sredi Aten, kjer so stali templji;

POLIS- grška mestna državnica;

ARISTOKRACIJA- sloj bogatih veleposestniških družin v Grčiji;

DEMOS- preprosto ljudstvo pri Grkih;

TIRAN- posameznik, ki na silo prevzame oblast in vlada s strahovlado;

PARTENON- največji tempelj na Akropoli, posvečen boginji Ateni, zaščitnici Aten;

AGORA- glavni trg v grškem mestu;

PIREJ-atensko пристanišče, ki z mestom povezano s široko cesto;

DELFI- najbolj znano grško preročišče;

PITIJA-glavna prerokinja v Delfih;

HOPLIT-težko oborožen grški pešec-vojak;

GIMNAZIJA-višja šola fizične kulture in drugih predmetov (glasbe,..);

HEGEMON- tisti ki vlada drugim;

BARBAR- kdor ni Grk, pri Rimljanih, kdor ni Rimljan in Grk;

KOLONIJA- načrtno nastala naselbina ob Sredozemskem morju in Črnem morju;

VELIKA GRČIJA- južni del Apeninskega polotoka z otokom Sicilija, kjer je bilo veliko grških kolonij;

ČREPINJSKA SODBA- letno presojanje, o dobro opravljeni uradniški službi, sicer 10 letni izgon;

STRATEG- vsakoletno izvoljeni vodja države v Atenah, vojaški poveljnik;

MARATON- mesto, oddaljeno 42 km od Aten, prizorišče bitke s Perzijci leta 490 pr. Kr.;

TERMOPILE-soteska, kjer Špartanci poraženi zaradi izdaje, leta 480 pr. Kr.;

SALAMINA- otok, kjer je grška mornarica z ukano premagala perzijsko, leta 480 pr. Kr.;

PLATAJE- prizorišče zadnje bitke med Perzijci in Grki, leta 479 pr. Kr.;

FILIPIDES(FEIDIPIDES)- tekač, ki v Atene prinese novico o zmagi ter svarilo pred Perzijci;

EFIALTES- izdajalski Grk, ki je Perzijcem izdal skrivno pot okoli ožine Termopile;

LEOINDAS- špartanski kralj, poveljnik 300 Špartancev padlih pri Termopilah leta 480 pr. Kr.;

IMPERIJ- velika svetovna država, sega na več kontinentov;

HELENIZEM- doba od Aleksandra V. do prihoda Rimljanov, značilno mešanje grške in vzhodne kulture;

SOKRAT, PLATON, ARISTOTEL-največji grški filozofi;

ARHIMED (Arhimedes)- grški učenjak, matematik, fizik, izumitelj iz Sirakuz na Siciliji;

HERODOT- potopisec in zgodovinar, oče zgodovine;

KAPITELJ-glava (vrh) stebra;

EPIDAUROS- gledališče v Grčiji, znano po neverjetni akustiki.